

VABARIIGI VALITSUSE JA ÜLERIIGILISTE OMAVALITSUSLIITUDE VAHELISTE LÄBIRÄÄKIMISTE TÖÖKORD

I. ÜLDSÄTTED

1. Läbirääkimiste teemad on:
  - 1.1. edasiantavate maksude (tulumaks, maamaks, keskkonnatasud) osa suurus, laekumise põhimõtted;
  - 1.2. tasandusfondi, toetusfondi ning juhtumipõhiselt konkreetse tegevuse või investeeringu toetamiseks eraldatava toetuse suuruse kujunemise põhimõtted ja suurused eelarvestrateegia (edaspidi RES) perioodiks ja eelarveaastaks, jaotamise alused, kasutamise tingimused, ning nende kajastamise tingimused eelarvestrateegias ja riigieelarve (edaspidi RE) eelnõus;
  - 1.3. kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud riiklike ülesannete kulude katmise tingimused ja korraldus;
  - 1.4. finantsdistsipliini tagamise meetmed, nende arväärtused ja kohaliku omavalitsuse üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;
  - 1.5. valitsussektori struktuurse eelarvepuudujäägi ilmnemisel võimalike proportsionaalsete meetmete rakendamine kohaliku omavalitsuse üksustele, mis parandavad valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni. eelarvepositsiooni parandamise ja finantsvõimekuse suurendamise meetme rakendamine;
  - 1.6. kohalike maksude rakendamine;
  - 1.7. valdkondlike arengukavadega kavandatavad kohalike omavalitsuste ülesanded ja nende rahastamine, kui neis kavandatakse muudatusi;
  - 1.8. muud kohalike omavalitsuste ülesandeid, finantseerimist ja finantsjuhtimist puudutavad küsimused.
2. Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsus (edaspidi valitsus), keda esindab Vabariigi Valitsuse seaduse § 21 lõigete 1-2 ja Riigieelarve seaduse § 46 lõike 2 alusel moodustatud valitsuskomisjon ja üleriigilised omavalitsusliidud - Eesti Linnade Liit (edaspidi ELL) ja Eesti Maaomavalitsuste Liit (edaspidi EMOL), keda esindab 11.02.1994 omavalitsuste üleriigilise nõupäeva otsuse alusel moodustatud Omavalitsusliitude Koostöökogu (edaspidi pooled).
3. Pooled juhinduvad oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, käesolevast töökorrast ja läbirääkimiste käigus saavutatud kokkulepetest.

II. LÄBIRÄÄKIMISTE KORRALDUS

4. Läbirääkimiste korraldamise eest vastutab minister (valitsuskomisjoni juht).
5. Läbirääkimistel lepatakse kokku kohtumiste ajakavas, vaheprotokolli(de) ja lõpp-protokolli (edaspidi läbirääkimiste dokumendid) allkirjastamise ajas ja kohas, läbirääkimiste tulemuste kajastamises RES-is ja vastava aasta RE eelnõus.
6. Läbirääkimised toimuvad poolte koosolekutena ja valdkondlikes töörühmades.

III. LÄBIRÄÄKIMISTE AJAKAVA

7. Omavalitsusliitude Koostöökogu esitab esialgsed ettepanekud järgmise aasta riigi eelarvestrateegia ja riigi eelarve eenõu kohta 15. jaanuariks.
8. Peale Omavalitsusliitude Koostöökogu esitatud ettepanekute läbivaatamist (ja vajadusel ettepanekute arutelu töörühmades) esitavad ministeeriumid omapoolsed ettepanekud liitudele, mida kavandatakse KOVide ülesannete ja finantseerimise küsimustes eelarvestrateegia perioodi rahastamisvajaduses enne finantsplaani ja ettepanekute esitamist Rahandusministeeriumile 1. märtsil.
9. Rahandusministeerium esitab 15. märtsiks Omavalitsusliitude Koostöökogule ja Siseministeeriumile ministeeriumitelt laekunud finantsplaanides kajastatud KOVidele antavate toetuste suuruste ja arengukavades kajastatud KOVide ülesannete ja finantseerimise põhimõtete kavandatavate muudatuste kohta täpsustatud informatsiooni.
10. Ministeeriumid informeerivad 10. septembriks Omavalitsusliitude Koostöökogu ja Siseministeeriumi riigieelarve eelnõus kavandatavate KOVidele antavate toetuste suuruste kohta.
11. Rahandusministeerium informeerib esimesel võimalusel, aga mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul pärast protokollit kinnitamist elektroonselt üleriigilisi omavalitsusliite Vabariigi Valitsuse aruteludel riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve eelnõude kohta tehtud otsustest, mis puudutavad omavalitsuste finantseerimist punktis 1 nimetatud küsimustes.
12. Siseministeerium tagab läbirääkimiste tehnilise teenindamise: läbirääkimiste koosolekute lindistamise ja protokollimise ning protokollit edastamise läbirääkimiste pooltele. Vaidlused protokollit osas lahendatakse vastavalt lindistusele.

IV. LÄBIRÄÄKIMISTE KOOSOLEKU TÖÖKORRALDUS

13. Läbirääkimiste koosolekut juhatab valitsuskomisjoni juht või tema poolt volitatud isik. Koosolekud protokollitakse, koosoleku protokollit kajastatakse poolte seisukohad, saavutatud kokkulepped ja erimeelsused. Protokollit eelnõu esitatakse pooltele märkuste esitamiseks hiljemalt viie tööpäeva jooksul pärast läbirääkimiste poolte kohtumist. Pärast Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu liikmetega kooskõlastamist allkirjastab valitsuskomisjoni juht läbirääkimiste koosoleku protokollit.
14. Läbirääkimiste koosolekute päevakorda lülitatakse eelnevalt kokku lepitud küsimused, mille kohta on esitatud vastavad materjalid. Koosoleku päeval võib poolte nõusolekul erandjuhul lülitada päevakorda täiendavaid küsimusi.
15. Läbirääkimiste koosolekul arutatakse eelnevalt töörühmades läbi töötatud seisukohti, ettepanekud, kokkuleppeid ja erimeelsusi ning muid materjale, mis edastatakse hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist läbirääkimiste pooltele. Juhul, kui läbirääkimiste koosoleku materjalid ei ole esitatud pooltele 24 tundi enne koosoleku toimumisest, lükkab valitsuskomisjoni juht koosoleku toimumise aja edasi. Läbirääkimiste koosolek võib muuta töörühmades saavutatud kokkuleppeid või muuta kokkulepete ja lahkarvamuste sõnastust.
16. Siseministeerium valitsuskomisjoni poolt ja ELL ja EMOL bürood Omavalitsusliitude Koostöökogu poolt koondavad valdkondade töögruppide töö tulemused läbirääkimiste protokollit, tehes vajadusel redaktsioonilisi muudatusi. Muudatused kokkulepete sõnastuse osas kooskõlastatakse poolte vahel üldjuhul enne läbirääkimiste koosoleku toimumist.
17. Siseministeeriumil ja Rahandusministeeriumil on dokumendi ühtsuse ja selguse tagamiseks õigus teha sõnastuslikke muudatusi läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalidesse (sh poolte kokkulepete sõnastustesse, va teise osapoole ettepanekute, põhjenduste, arvamuste ja märkuste sõnastusse), informeerides sellest töörühmade esimehi.

18. Läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalid lisatakse koosoleku protokollile, mida säilitatakse elektrooniliselt Siseministeeriumi regionaalhalduse osakonnas ja ELLi ning EMOLi büroos.
19. Läbirääkimiste koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega avalikustatakse kohalike omavalitsuste portaalis <http://portaal.ell.ee/2417>
20. Läbirääkimiste pooled kujundavad ja kooskõlastavad delegatsioonide sees oma seisukohad enne läbirääkimiste järjekordset koosolekut.

V. TÖÖRÜHMADE TÖÖKORRALDUS

21. Läbirääkimiste seisukohtade ettevalmistamiseks moodustatakse asjaomaste ministrite ja Omavalitsusliitude Koostöökogu poolt nimetatud esindajatest järgmised töörühmad:
  - 21.1. rahanduse- ja maksupoliitika töörühm;
  - 21.2. hariduse ja noorsoovaldkonna töörühm;
  - 21.3. töö-, sotsiaal- ja tervise töörühm;
  - 21.4. majanduse, transpordi, teede ja IKT töörühm;
  - 21.5. kultuuri- ja spordivaldkonna töörühm;
  - 21.6. keskkonna ja maaküsimuste töörühm.
22. Poolte kokkuleppel võib spetsiifiliste küsimuste aruteluks ja ettepanekute väljatöötamiseks moodustada alatöörühmi, kuhu võidakse kaasata valdkonna spetsialiste. Alatöörühma moodustamise, selle juhtimise ja töökorra kehtestab alatöörühma ellukutsunud töörühm. Alatöörühmas osalevad eksperdid ei sõlmi poolte nimel kokkuleppeid, vaid esitavad töörühmale ettepanekuid kokkulepete või lahkavamuste sõnastamiseks.
23. Töörühma töö korralduse eest vastutab vastava valdkonna valitsuskomisjoni liige. Kõikidesse töörühmadesse kuuluvad Rahandusministeeriumi ja Siseministeeriumi esindajad.
24. Vastava valdkonna minister nimetab töörühma esimehe ja Koostöökogu esindajast kaasesimehe töörühma osapoolte kokkuleppel.
25. Töörühma koosolekuid juhivad töörühma esimees või kaasesimees. Töörühmade koosolekud protokollitakse, märkides ära arutatud küsimused, saavutatud kokkulepped ja eriarvamused.
26. Vastavalt probleemide iseloomule kaasatakse töörühma koosolekutele vajadusel valitsemisala korraldamise eest vastutav minister.
27. Töörühma koosoleku kokkukutsumise ja tehnilise teenindamise tagab asjaomane ministeerium. Töörühma kaasesimehe taotlusel on töörühma esimees kohustatud töörühma koosoleku kokku kutsuma hiljemalt kümne tööpäeva jooksul. Materjalid, mis tulevad koosolekul arutamisele, edastatakse töörühma liikmetele ja Omavalitsusliitude Koostöökogule hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist. Juhul, kui töörühma koosoleku materjalid ei ole töörühma liikmetele ja Omavalitsusliitude Koostöökogule esitatud 24 tundi enne koosoleku toimumist, lükkab töörühma juht koosoleku toimumise aja edasi. Eelarvelist mõju omavatele või vahendite ümberjaotamist põhjustavatele ettepanekutele, tuleb lisada nende mõju selgitus.
28. Töörühma kaasesimehel on õigus kutsuda kokku töörühm, kui tema taotlusel ei ole töörühma esimees kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest kutsunud kokku töörühma koosolekut. Töörühma arutab talle punktis 27 nimetatud korras esitatud materjale.
29. Töörühmad töötavad läbi oma valdkonnas läbirääkimistele esitatud ettepanekud ja esitavad Siseministeeriumile, ELL ja EMOL büroodele ning Omavalitsusliitude Koostöökogule töörühmas ettevalmistatud kokkulepete ja eriarvamuste sõnastused vähemalt kolm tööpäeva enne läbirääkimiste koosolekut. Juhul kui töörühma materjalid ei ole esitatud

vähemalt 48 tundi enne läbirääkimiste koosoleku toimumist, ei võta läbirääkimiste koosolek selle töörühma materjalide põhjal vastu otsuseid.

30. Kui töörühmas ei saavutata üksmeelt kokkuleppe või eriarvamuse sõnastuse osas võib töörühma juht, informeerides Siseministeriumi ja Rahandusministeriumi suunata küsimuse arutlusele läbirääkimiste koosolekule.
31. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühmas räägitakse vajadusel läbi ka teistes valdkondlikes töörühmades tekkinud fiskaalse mõjuga eriarvamused enne läbirääkimiste koosoleku arutlusele suunamist. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühm võib kujundada omapoolse seisukoha ja annab arvamuse teiste töörühmade eriarvamuste kohta, mis suunatakse läbirääkimiste koosoleku arutelule.
32. Töörühma koosoleku protokoll koostatakse kolme tööpäeva jooksul pärast töörühma koosoleku toimumist ja saadetakse elektrooniliselt töörühma liikmetele paranduste tegemiseks. Koosoleku juhataja kirjutab protokollile alla üldjuhul viie tööpäeva jooksul pärast koosoleku protokollide edastamist koosolekul osalejatele. Vaidlused protokollide osas lahendatakse vastavalt lindistuse sisule. Töörühma koosoleku protokoll edastatakse elektrooniliselt asjaomasele ministri, Siseministeriumile, ELLi ning EMOLi büroole ja Omavalitsusliitude Koostöökogule.
33. Töörühmade koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega on avalikud ja avalikustatakse kohalike omavalitsuste portaalis <http://portaal.ell.ee/2417>.

VI. LÄBIRÄÄKIMISTE SISU JA TULEMUSTE KAJASTAMINE

34. Pooled esitavad läbirääkimisteks prioriteetsuse alusel järjestatud ettepanekud, taotlused ja seisukohad töörühmades käsitletavate valdkondade kaupa, mis jagunevad olulise mõjuga ettepanekuteks ja muudeks ettepanekuteks.
35. Olulise mõjuga ettepanekud ja taotlused on:
  - 35.1. ettepanekud poliitika muudatusteks (nt ministeriumi valdkondlikud prioriteedid muutuvad ning seetõttu muutuvad KOVide ülesanded ja rahastamine) või omavalitsuste tulude muudatusteks tulenevalt neile pandud ülesannete või majanduses toimuvatest muutustest;
36. Muud ettepanekud ja taotlused on:
  - 36.1. tulevikus plaanitavad tegevused, mille kontseptuaalsed alused pole valminud;
  - 36.2. kavandatavad tegevused, mille rahastamise põhimõtetes ja mahus pole veel kokku lepitud;
  - 36.3. muud raha mitte puudutavad ettepanekud;
  - 36.4. koostöö jätkumise planeerimine ja selle teemalised kavatsused.
37. Pooled lisavad olulise mõjuga ettepanekutele põhjendused ja maksumuse. Juhul kui maksumust ei ole võimalik arvutada tuleb seda selgitada. Muudele ettepanekutele ja taotlustele esitatakse ainult selle vajalikkuse põhjendused.
38. Läbirääkimiste tulemused fikseeritakse läbirääkimiste vaheprotokollides ja lõpp-protokollis. Läbirääkimiste vaheprotokollis ja lõpp-protokollis kajastatakse vaid poolte punktide 34-37 kohaselt esitatud ettepanekud, mille osas on läbirääkimiste koosolekul heakskiidetud kokkulepped ning kokkuleppe mittesaavutamise korral töörühmades ettevalmistatud ning läbirääkimiste koosolekul heakskiidetud lahkarvamused koos teise poole seisukohtade ja põhjendustega. Muud ettepanekud ja läbirääkimiste seis nende osas kajastatakse läbirääkimiste protokollis lisas, mis võetakse aluseks edasistel läbirääkimistel. Valitsuskomisjoni juht edastab läbirääkimiste vahe- ja lõpp-protokollid ning nende lisa Rahandusministeriumile iga-aastase riigi eelarvestrateegia või riigieelarve seaduse eelnõu seletuskirjale lisamiseks.

39. Läbirääkimiste protokollid säilitatakse elektrooniliselt Siseministeriumis ning ELLi ja EMOLi büroodes. Läbirääkimiste protokollid avalikustatakse kohalike omavalitsuste portaalis <http://portaal.ell.ee/2417>.
40. Valitsus esitab läbirääkimiste lõpp-protokolli koos lisaga Riigikogule koos järgneva aasta RE seaduse eelnõuga.